

Република Србија

УПРАВНИ СУД

22 Уж 379/22

Дана 19.04.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија Зорице Китановић, председника већа, Весне Даниловић и Елене Петровић, чланова већа, са судским саветником Данијелом Поповић, записничарем, одлучујући о жалби Коалиције Уједињени за победу Београда, поднетој преко овлашћених лица Владимира Обрадовића из Београда, Госпићка 12 и Душана Динчића из Београда, Чакорска 2а, против решења Градске изборне комисије број: 013-558/22 од 14.04.2022. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 19.04.2022. године у 12,45 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем број: 013-558/22 од 14.04.2022. године, донетим на 30. седници одржаној 14.04.2022. године, Градска изборна комисија је, решавајући по приговору Коалиције Уједињени за победу Београда бр.013-558/22 на гласање на бирачком месту број 42 у Градској општини Чукарица на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржаним 03.04.2022. године, у тачки 1. диспозитива одлучила да се приговор одбија као неоснован. Тачком 2. диспозитива констатовано је да се ово решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења Градске изборне комисије, поднета је жалба Управном суду, непосредно, дана 17.04.2022. године у 21,00 часова, од стране овлашћених представника жалиоца. У поднетој жалби, жалилац је оспорио наведено решење Градске изборне комисије, истичући да је Градска изборна комисија утврдила да је са бирачког места број 42 у Градској општини Чукарица примљен уредно попуњен записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране најмање три члана односно заменика члана бирачког одбора. Такође је у оспореном решењу констатовала да је вршена комисијска контрола Записника о раду бирачког одбора са предметног бирачког места по узорку и да је записнички констатовано да се слажу садржина изборног материјала и подаци из Записника о раду бирачког одбора. Градска изборна комисија је у оспореном решењу констатовала да чињеница да је у Записнику о раду неко од чланова бирачког одбора у тачки 15. унео заокружено ДА као констатацију да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања, "не значи да су те примедбе

заиста и сачињене у виду посебног прилога, нити да су предати изборној комисији уз записник, па је с тим у вези надлежни орган констатовао да подносиоци приговора нису приложили доказе о томе да су наведене примедбе заиста биле приложене уз записник о раду бирачког одбора”. Овакав став органа за спровођење избора је правно неоснован, заснован на погрешној примени материјалног права. Позивајући се на одредбу члана 105. Закона о избору народних посланика, чије одредбе се сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, и цитирајући став 2. наведеног члана 105., жалилац је истакао да примедбе које сачињава најмање један од чланова бирачког одбора су доказ да су се на бирачком месту десиле неправилности током спровођења гласања које могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Неспорна је чињеница да је у записнику о раду неко од чланова бирачког одбора у тачки 15. унео заокружено да као констатацију да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања. Уношење назнаке да у записнику о раду бирачког одбора значи управо супротно ономе што тврди доносилац оспореног решења, да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога и да чине део записника о раду бирачког одбора и у овом случају изборног материјала. Подносилац приговора не треба да доказује да су наведене примедбе биле приложене уз Записник о раду бирачког одбора, већ треба орган за спровођење избора, јер је именован чланове бирачких одбора којима је поверио овлашћење да спроводе изборне радње у име Градске изборне комисије и требало је да од бирачких одбора прибави доказ да ли је примедба била приложена уз записник или није била приложена уз записник. Став Градске изборне комисије да су примедбе изгубљене и сакривене не представљају законом утврђен разлог за поништавање односно понављање гласања на бирачком месту је неоснован. Када је примедба уз Записник о раду бирачког одбора постала део изборног материјала свако њено сакривање или губитак рађа сумњу у постојање неправилности током спровођења гласања које могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Градска изборна комисија имајући у виду околност да је изборе спроводила преко бирачких одбора на које је пренела своја овлашћења, била је у обавези да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницима неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује у складу са чланом 9. став 3. и чланом 103. Закона о општем управном поступку. Подносилац жалбе понавља, имајући у виду да је Записник о раду бирачког одбора основни документ на основу којег се утврђују резултати гласања и утврђује да ли је било или није било неправилности приликом спровођења избора био непотпун, односно недостајао му је његов саставни део, Градска изборна комисија није могла да на законит начин изврши контролу записника о раду бирачког одбора у складу са чланом 47. Закона о локалним изборима и утврди резултате гласања на бирачком месту јер није по службеној дужности отклонила недостатак наведен у Записнику о раду бирачког одбора, чиме су се испунили услови за тражење поништаја гласања на бирачком месту у складу са чланом 58. Закона о локалним изборима. Скривањем прилога Записника о раду бирачког одбора у којима су истакнуте примедбе на изборни процес од стране органа за спровођење избора, органи за спровођење избора прикривају чињеницу о противправно предузетим радњама, противправног поступања бирачког одбора као и трећих лица која су својим радњама могла да утичу на изборни процес, што је у супротности са начелом јавности рада органа за спровођење избора из члана 10. став 3. Закона о локалним изборима. Као доказ наведеној тврдњи да је бирачки одбор, односно да су појединци из бирачког одбора сакривали примедбе чланова бирачког одбора и да то није изоловани инцидент, подносиоци жалбе су

указали на Записник о раду са бирачког места број 7 ГО Раковица на коме је председник бирачког одбора изменио тачку 15. Записника о раду бирачког одбора тако што је заокружену констатацију да постоји примедба прецртао и заокружио рубрику у којој је напоменуто да нема примедби, а из копије записника који су дати подносиоцима осталих листа и који се налазе на вратима бирачког одбора и даље постоји унета рубрика 15 са стављеном напоменом да постоји примедба. Примедба је склоњена и није приложена уз записник о раду бирачког одбора. Због наведених неправилности у жалби је предложено да суд поништи решење Градске изборне комисије града Београда број 013-558/22 од 14.04.2022. године којим је одбијен приговор изборне листе “Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда” (Странка слободе и правде, Народна странка, Демократска странка, Покрет слободних грађана, Удружени синдикати Србије “Слога”, Покрет за преокрет, Покрет Слободна Србија), као и да у спору пуне јурисдикције мериторно одлучи и поништи резултате гласања са бирачког места број 42 Градска општина Чукарица на изборима за одборнике Скупштине града Београда, те наложи расписивање поновних избора на том бирачком месту.

Дописом од 18.04.2022. године Управни суд је захтевао од Градске изборне комисије да у року од 24 часа од пријема дописа достави Управном суду у оригиналу и фотокопији одговор на жалбу; приговор Коалиције Уједињени за победу Београда бр.013-558/22 на гласање на бирачком месту број 42, у Градској општини Чукарица на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржаним дана 03.04.2022. године; записник са 30. седнице одржане 14.04.2022. године на којој је одлучено о наведеном приговору; Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда са бирачког места број 42 у Градској општини Чукарица, који је достављен Градској изборној комисији, након завршетка гласања; Записник о примопредаји изборног материјала из тачке 6. члана 9. Упутства о примопредаји изборног материјала пре и после гласања (“Службени гласник РС” бр. 27/22); као и остале списе које је уз приговор доставио подносилац приговора и оне, који се односе на одлучивање по поднетом приговору.

Поступајући по налогу Управног суда Уж.379/2022 од 18.04.2022.године, Градска изборна комисија доставила је Управном суду одговору на жалбу, који је у суду примљен дана 18.04.2022.године у 22,30 часова. У одговору на жалбу, Градска изборна комисија је оспорила наводе жалбе у целости, истичући да сматра да је решење 013-558/22 од 14.04.2022.године законито и да у свему остаје код навода из образложења оспореног решења. Са изложеног, предложила је да суд жалбу одбије као неосновану. У прилогу одговора на жалбу доставила је захтеване списе.

Одлучујући о жалби која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћених лица, Управни суд је на основу члана 97. став 1. Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС” бр.14/22), у вези са одредбом члана 85. став 1. истог закона, оценом навода истакнутих у жалби, одговору на жалбу, достављених списа ове изборне ствари, утврдио да је жалба неоснована.

Из списка предмета произилази да је жалилац Градској изборној комисији дана 06.04.2022.године у 19,37 часова поднео приговор на гласање на бирачком месту број 42 Градске општине Чукарица, због неправилности током спровођења гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда, који приговор је заведен у Градској изборној комисији под деловодним бројем 013-558/22. У поднетом приговору подносилац је истакао да је на наведеном бирачком месту бирачки одбор сачинио Записник о раду бирачког одбора и у рубрици број 15. назначио да су чланови бирачког

одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту (заокружено "ДА"). Приликом увида у изборни материјал, који су дана 05.04.2022. године извршили чланови Градске изборне комисије, утврђено је да из Записника о раду бирачког одбора произилази да су примедбе истакнуте, али да прилози са примедбама, који представљају саставни део записника, нису нађени у врећи са преосталим изборним материјалом. Градска изборна комисија није могла да на законит начин утврди резултате избора због непотпуности Записника о раду бирачког одбора. Имајући у виду да се на основу непотпуног изборног материјала на овом бирачком месту не могу утврдити резултати избора, за шта је прописана правна последица понављања гласања на бирачком месту, неопходно је да Градска изборна комисија поступи по члану 58. Закона о локалним изборима и донесе решење о спровођењу поновног гласања. Скривањем прилога у којима су истакнуте примедбе на изборни процес, Градска изборна комисија прикрива чињенице о противправно предузетим изборним радњама, противправно поступање бирачког одбора, као и трећих лица која су евентуално могла да утичу на изборни процес, што је све укупно супротно принципу јавности рада Комисије из члана 10. став 3. закона. Наведене чињенице се доказују и из Записника о раду бирачког одбора и изјаве чланова ГИК именованих на предлог овлашћеног предлагача проглашене изборне листе коју изјаву у прилогу приговора подносилац доставља и предлаже да сходно члану 9. и 103. Закона о општем управном поступку ГИК изврши увид у предметни Записник о раду бирачког одбора, а поводом чињеница о којима се води службена евиденција. Имајући у виду све наведено, предложио је да ГИК увоји приговор и донесе решење којим се констатује да се на оспореном бирачком месту не могу утврдити резултати, те на основу њега донесе решење о спровођењу поновног гласања. Из образложења жалбом оспореног решења произилази да је Градска изборна комисија, поводом навода из приговора и предлога подносиоца да приговор усвоји и донесе решење којим се констатује да се не могу утврдити резултати, указала на одредбу члана 55. став 1. Закона о локалним изборима, коју је у образложењу и цитирала. У вези са наведеним, истакла је да је утврдила да је са бирачког места број 42 у Градској општини Чукарица примљен уредно попуњен Записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране најмање 3 члана односно заменика чланова бирачког одбора. Такође је истакла да је, у поступку по приговору, комисијским увидом од 13.04.2022. године, записнички утврђено да сви подаци наведени у Записнику о раду бирачког одбора одговарају стању достављеног изборног материјала. Имајући у виду наведено, Градска изборна комисија је истакла да је бирачки одбор на бирачком месту број 42 у Градској општини Чукарица утврдио резултате прописане чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе, на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима сходно примењују и на локалне изборе у питањима која Законом о локалним изборима нису посебно уређена, те да нису испуњени законом прописани услови да се, како подносиоци приговора предлажу, донесе решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Градска изборна комисија је оценила навод приговора којим се указује да у изборном материјалу недостају примедбе чланова бирачког одбора, за које је у самом Записнику о раду бирачког одбора констатовано да постоји, али је оценила да наведено не представља неправилност, односно мањкавост самог записника о раду бирачког одбора, која би представљала основ за доношења решења о констатовању да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Градска изборна комисија је, такође, констатовала да околност на коју се приговором указује не представља ни основ

за поништавање гласања на бирачком месту, у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, у вези са чиме је истакла и да број гласачких листића у гласачкој кутији није већи од броја бирача који су изашли на изборе, те да је са предметног бирачког места достављен уредно попуњен контролни лист за проверу исправности гласачке кутије. Чињеница да је у Записнику о раду бирачког одбора у тачки 15. заокружено “ДА”, као констатација да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, не значи да су те примедбе заиста сачињене у виду посебног прилога, нити да су предате изборној комисији уз Записник о раду бирачког одбора. С тим у вези, констатовано је да подносиоци приговора нису пружили доказе о томе да су наводне примедбе заиста биле и приложене уз Записник о раду бирачког одбора. Међутим, чак и у случају да се наводи приговора о постојању примедби прихвате као тачне, околност да су те наводне примедбе изгубљене, па и сакривене, не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту. Градска изборна комисија је такође указала и на то да је одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, у вези са чим је констатовано да се на спровођење гласања на бирачком месту на локалним изборима сходно примењују одредбе Одељка трећег Закона о избору народних посланика “Гласање на бирачком месту”, док су питања у вези са утврђивањем резултата гласања и сачињавањем, односно, попуњавањем Записника о раду бирачког одбора уређена Одељком четвртим “Утврђивање резултата гласања на бирачком месту” истог закона. Имајући наведено у виду, закључено је да се околност на коју се приговором указује не може сматрати неправилношћу током спровођења гласања, која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. Закона о локалним изборима. У складу са свим изнетим, а имајући у виду да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 42. у Градској општини Чукарица, као и чињеницу да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту резултате гласања утврдио у свему у складу са законом и о томе сачинио уредан записник о раду бирачког одбора, Градска изборна комисија је закључила да нема основа за закључак да је на бирачком месту број 42. у Градској општини Чукарица учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка, због чега је приговор неоснован, и у складу са тим донета одлука као у диспозитиву овог решења.

Увидом у оригинал Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда (Образац СГБРГ-2/22) на бирачком месту 42. Чукарица утврђено је да је у рубрици број 15., која гласи : “Да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту *(Ако су чланови бирачког одбора имали примедбе, потребно је да их наведу у посебном прилогу који је саставни део овог записника)*”, заокружено: ДА. Из наведеног Записника, такође, произилази да су у свим рубрикама унети прописани подаци, број гласова који је добила свака изборна листа, као и да је Записник потписан од стране шест чланова, односно, заменика чланова бирачког одбора.

Из Извештаја о контроли записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда на бирачком месту број 42, у Градској општини Чукарица, (Образац СГБРГ-3/22) произилази да је у наведеном извештају констатовано да не постоје грешке у попуњавању записника и да

су резултати гласања логичко-рачунски исправни. У извештају, под тачком 4. није констатовано да према записнику о раду бирачког одбора чланови бирачког одбора ЈЕСУ – НИСУ имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту.

Из Записника о примопредаји изборног материјала за изборе за одборнике скупштине града Београда између бирачког одбора и координатора градске изборне комисије после гласања (Образац ПСГБ-2/22) произилази да је бирачки одбор за бирачко место број 42 у Градској општини Чукарица предао материјал прописан у подтачкама од 1) до 6) и подтачки 8) тачке 1., изузев материјала из подтачака 7) и 9), при чему подтачку 9) чини: “Евиденција о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу на бирачком месту, у два примерка, од којих један примерак задржава управа градске општине”. Наведени Записник о примопредаји материјала сачињен је дана 04.04.2022.године у 06:06 часова и потписан од стране председника бирачког одбора и координатора Градске изборне комисије.

Одредбом члана 48. Закона о локалним изборима прописано је да приликом примопредаје изборног материјала након завршетка гласања представници бирачког одбора и изборне комисије дужни су да изврше контролу записника о раду бирачког одбора, констатују евентуалне грешке у попуњавању записника и о томе сачине извештај. (Став 1.) У извештају о контроли записника о раду бирачког одбора констатује се да ли постоје примедбе чланова бирачког одбора и посматрача рада бирачког одбора. (Став 3.)

Одредбом члана 53. став 1. истог Закона прописано је да о извршеној контроли записника о раду бирачких одбора изборна комисија сачињава извештај и објављује га на веб-презентацији.

Одредбама члана 54. истог Закона прописано је да ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова изборне комисије, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да се не слажу садржина изборног материјала и записник о раду бирачког одбора, изборна комисија доноси решење о исправљању записника о раду бирачког одбора. (Став 1.) Ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова изборне комисије, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да постоји неправилност која је разлог да се гласање на бирачком месту поништи по службеној дужности, изборна комисија доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту. (Став 2.) Ако постоји основана сумња да је велико неслагање између садржине изборног материјала и записника о раду бирачког одбора последица свесне и намерне активности која је усмерена на то да се утврди неистинит резултат локалних избора, изборна комисија је дужна да против чланова бирачког одбора поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву. (Став 3.)

Одредбама члана 55. истог Закона прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места. (Став 1.) Решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања објављује се на веб-презентацији. (Став 2.)

Одредбама члана 56. став 1. истог Закона прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 57. став 1. истог Закона прописано је да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбом члана 58. став 1. истог Закона прописано је да се гласање на бирачком месту понавља ако је констатовано да се на том бирачком месту не могу утврдити резултати гласања или ако је гласање на том бирачком месту поништено.

Одредбом члана 8. став 1. истог Закона прописано је да одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно се примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 39. став 1. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС" бр. 14/22) прописано је да члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу именује локална изборна комисија на предлог подносиоца проглашене изборне листе.

Одредбом члана 105. став 2. истог Закона прописано је да записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора.

Код оваквог стања ствари у списима предмета и имајући у виду цитиране одредбе закона, према оцени Управног суда, правилно је одлучила Градска изборна комисија када је у правилно проведеном поступку одлучивања, одбила приговор подносиоца, дајући за своју одлуку јасне и на закону засноване разлоге. Ово стога што, и по оцени суда, навод да приликом примопредаје изборног материјала није придружен прилог са примедбама из рубрике 15. Записника о раду бирачких одбора сам по себи није довољан да би се могло закључити да је на бирачком месту 42. Градске општине Чукарица дошло до таквих неправилности, које могу довести до поништавања гласања на наведеном бирачком месту. Ово посебно имајући у виду да се у наведеној рубрици констатује постојање примедби евентуално изнетих од стране чланова бирачког одбора, при чему је, у конкретном случају, Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника скупштине града Београда са наведеног бирачког места потписало шест чланова, односно, заменика чланова бирачког одбора, да је вршена контрола записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника скупштине града Београда на том бирачком месту, да је у извештају о проведеној контроли, који је потписан од стране овлашћених лица, констатовано да не постоје грешке у попуњавању записника и да су резултати гласања логичко-рачунски исправни, при чему на наведеном бирачком месту бирачки одбор није радио у проширеном